

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Πρόλογος</i>	15
<i>Εισαγωγή</i>	17
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η οικονομική σκέψη στην ελληνική αρχαιότητα και το μεσαίωνα	
<i>Εισαγωγή</i>	19
1.1 Ξενοφών (430-355 π.Χ.)	19
1.1.1 Ο καταμερισμός της εργασίας και τα αποτελέσματά της	20
1.1.2 Οργάνωση και διοίκηση της παραγωγής	20
1.1.3 Τρόποι αύξησης δημοσίων εσόδων	22
1.2 Πλάτων (427-347 π.Χ.)	22
1.2.1 Καταμερισμός της εργασίας και διάκριση των τεχνών	23
1.2.2 Οι λειτουργίες του χρήματος και του εμπορίου	25
1.2.3 Εξέλιξη της κοινωνίας και ιδανική πολιτεία	26
1.3 Αριστοτέλης (384-322 π.Χ.)	27
1.3.1 Σκοποί οικονομικής δραστηριότητας	27
1.3.2 Αξία και τιμές των αγαθών	28
1.3.3 Το χρήμα, οι λειτουργίες και η υπόστασή του	29
1.3.4 Ατομική ιδιοκτησία, εργασία και ανταλλαγές	29
1.4 Οικονομικές ιδέες και προτάσεις των Πατέρων της Ανατολικής Εκκλησίας	32
1.5 Οικονομικές ιδέες και προτάσεις των Πατέρων της Δυτικής Εκκλησίας – Σχολαστικοί συγγραφείς	33
1.5.1 Δίκαιη τιμή των αγαθών	34
1.5.2 Χρήμα – Τόκος και εμπόριο	34
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Προ-Κλασική οικονομική σκέψη	
<i>Εισαγωγή</i>	37
2.1 Εμποροκρατικές ιδέες	38

2.1.1	Πλούτος του κράτους	38
2.1.2	Αμοιβή εργασίας	39
2.1.3	Χρήμα και τόκος	42
2.2	Οικονομικές ιδέες της μεταβατικής περιόδου από την εμποροκρατία στο φιλελευθερισμό	43
2.2.1	Αμοιβή εργασίας	43
2.2.2	Υπόσταση και λειτουργία του χρήματος	45
2.2.3	Διεθνές εμπόριο και ροή κεφαλαίων	49
2.3	Σημαντικοί συγγραφείς πριν τον Adam Smith	50
2.3.1	Thomas Hobbes (1588-1679)	51
2.3.2	Sir William Petty (1623-1687)	51
2.3.3	John Locke (1632-1704)	52
2.3.4	David Hume (1711-1776)	53
2.3.5	Richard Cantillon (1680-1734)	55
2.3.6	Sir James Steuart (1712-1780)	57
	2.3.6.α Αξία και τιμές των αγαθών	58
	2.3.6.β Διανομή του εισοδήματος	59
	2.3.6.γ Οικονομική πολιτική	61
2.4	Φυσιοκρατική Σχολή	63
	<i>Εισαγωγή</i>	63
2.4.1	Αρχές φυσιοκρατίας και πίνακας του Quesnay	63
2.4.2	A. R. Turgot (1727-1781)	66
2.4.3	Αδυναμίες φυσιοκρατικού υποδείγματος	68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Κλασική οικονομική σκέψη

	<i>Εισαγωγή</i>	69
3.1	Adam Smith (1723-1790)	69
3.1.1	Αξία και τιμές των αγαθών	71
3.1.2	Διανομή εισοδήματος	78
3.1.3	Οικονομική ανάπτυξη	84
3.1.4	Θεωρία χρήματος	89
3.1.5	Διεθνές εμπόριο	89
3.1.6	Οικονομική πολιτική	90
3.2	Jean-Baptiste Say (1767-1832)	91
3.2.1	Θεωρία αξίας	92
3.2.2	Θεωρία επιχειρηματικότητας και κέρδους	93
3.2.3	Ισορροπία των αγορών	95
3.3	David Ricardo (1772-1823)	96
3.3.1	Αξία και τιμές των αγαθών	97
3.3.2	Διανομή προϊόντος	102

3.3.3	Θεωρία χρήματος	118
3.3.4	Διεθνές εμπόριο	118
3.3.5	Οικονομική πολιτική	126
3.4	Thomas Robert Malthus (1766-1834)	126
3.4.1	Πληθυσμιακή εξέλιξη	127
3.4.2	Θεωρία αξίας	131
3.4.3	Τεχνολογική επίδραση στην εξέλιξη της διανομής	132
3.4.4	Μακροχρόνια ανισοροπία	134
3.5	John Rae (1796-1872)	136
3.5.1	Προσέγγιση οικονομικής έρευνας	137
3.5.2	Θεωρία κεφαλαίου	138
3.6	Nassau William Senior (1790-1864)	139
3.6.1	Θεωρία αξίας	140
3.6.2	Αμοιβή κεφαλαίου	141
3.6.3	Δημιουργία μονοπωλίων	142
3.7	John Stuart Mill (1806-1873)	142
3.7.1	Αξία και τιμές	144
3.7.2	Οικονομική ανάπτυξη και ευημερία εργατών	147
3.7.3	Θεωρία διεθνούς εμπορίου	150

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Σοσιαλιστές και *Karl Marx*

	<i>Εισαγωγή</i>	155
4.1	J. C. L. Simonde de Sismondi (1773-1842)	156
4.2	Ουτοπιστές σοσιαλιστές και μεταρρυθμιστές	157
4.3	Ρικαρτιανοί σοσιαλιστές	161
4.4	Karl Marx (1818-1883)	164
4.4.1	Θεωρία αξίας και υπεραξίας	165
4.4.2	Πτωτική τάση του κέρδους	170
4.4.3	Απλή και διευρυνόμενη αναπαραγωγή	178
4.4.4	Κρίση του καπιταλιστικού συστήματος	183

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Άλλοι συγγραφείς πριν την Οριακή Επανάσταση

	<i>Εισαγωγή</i>	185
5.1	Johann Heinrich von Thünen (1783-1850)	185
5.2	Antoine Augustin Cournot (1801-1877)	188
5.3	Jules Dupuit (1804-1866)	191
5.4	Hermann Heinrich Gossen (1810-1858)	194

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 *Οριακή Επανάσταση*

<i>Εισαγωγή</i>	197
6.1 Γενικές θεωρητικές και μεθοδολογικές διαφορές των Οριακών από τους Κλασικούς	198
6.2 William Stanley Jevons (1835-1882)	199
6.2.1 Θεωρία αξίας και ανταλλαγών	200
6.2.2 Θεωρία μισθών	206
6.2.3 Θεωρία διεθνούς εμπορίου	208
6.3 Léon Walras (1834-1910)	209
6.3.1 Θεωρία ανταλλαγών	210
6.3.2 Θεωρία αξίας και τιμών	212
6.3.3 Θεωρία γενικής ισορροπίας	214
6.4 Ο Carl Menger (1840-1921) και οι Αυστριακοί	218
6.4.1 Θεωρία αξίας και τιμών	219
6.4.2 Ισορροπία καταναλωτή	221
6.4.3 Θεωρία παραγωγής και διανομής των αγαθών	224
6.4.4 Άλλοι Αυστριακοί: F. von Wieser (1851-1926), E. Böhm-Bawerk (1851-1914)	226

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 *Νεοκλασική Σχολή*

<i>Εισαγωγή</i>	231
7.1 Alfred Marshall (1842-1924)	231
7.1.1 Φύση και σκοπός της οικονομικής	232
7.1.2 Θεωρία αξίας και τιμών	233
7.1.3 Θεωρία διανομής	239
7.1.4 Οικονομική πρόοδος	240
7.1.5 Οικονομική πολιτική και γενική ευημερία	241
7.2 Francis Ysidro Edgeworth (1845-1926)	243
7.3 Vilfredo Pareto (1848-1923)	248
7.4 John Bates Clark (1847-1938)	254
7.5 Irving Fisher (1867-1947)	257
7.6 Knut Wicksell (1851-1926)	263
7.7 Gustav Cassel (1866-1945)	266

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 *Αντιδράσεις στην κλασική και νεοκλασική σκέψη: Ιστορική Γερμανική Σχολή και Θεσμική Σχολή*

<i>Εισαγωγή</i>	269
8.1 Ιστορική Γερμανική Σχολή	270

8.2 Θεσμική Σχολή	272
8.2.1 Thorstein Veblen (1857-1929)	272
8.2.1.α Η σημασία των θεσμών	273
8.2.1.β Σύγχρονη λειτουργία της οικονομίας	277
8.2.1.γ Οικονομικές κρίσεις	279
8.2.2 John Rogers Commons (1862-1945)	281
8.2.3 Wesley Clair Mitchell (1874-1948)	282

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 Η Κεϋνσιανή Επανάσταση

<i>Εισαγωγή</i>	283
9.1 Η μακροοικονομική θεωρία πριν τον Keynes	284
9.2 Θεωρία συνολικής ζήτησης και προσφοράς	285
9.3 Θεωρία επενδύσεων	288
9.4 Η επιρροή του Keynes	292

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Η χρησιμότητα της Ιστορίας της Οικονομικής Σκέψης	299
<i>Ενδεικτική γενική βιβλιογραφία</i>	301
<i>Ευρετήριο ονομάτων</i>	305
<i>Ευρετήριο θεμάτων</i>	313